

Performanța financiară:

Rentabilitatea este categoria economică ce exprimă *capacitatea* întreprinderii de a *obține profit*, ceea ce reflectă *performanța* acesteia.

Analiza rentabilității se realizează pe baza datelor din contul de rezultat *Profit și pierdere*, situație financiară anuală redactată în termeni de *flux*, care cuprinde *ansamblul* fluxurilor patrimoniale ce permit crearea bogăției plecând de la ansamblul cheltuielilor și veniturilor. Soldul net al contului (creditor sau debitor) reflectă *performanța (contraperformanța)*, respectiv capacitatea acesteia de a genera fluxuri viitoare de numerar prin utilizarea resurselor existente.

Prezentarea contului de rezultat poate fi realizată în două moduri : după *natură* și după *funcții* (destinație). În prima variantă contul de rezultat este redat sub formă de *tabel*, în debit înregistrând cheltuielile, iar în credit veniturile.

Structurarea contului de profit și pierdere sub formă *tabelară* permite determinarea marjelor de rentabilitate pe *cinci niveluri* după cum urmează:

Cheltuieli pe tipuri de activități	Venituri pe tipuri de activități
1. Cheltuieli de exploatare	1. Venituri din exploatare
(+) A. Rezultatul din exploatare	(-)
2. Cheltuieli financiare	2. Venituri financiare
(+) B. Rezultatul financiar	(-)
(+) C. Rezultatul curent (A+B)	(-)
3. Cheltuieli extraordinare	3. Venituri extraordinare
(+) D. Rezultatul extraordinar	(-)
Cheltuieli totale	Venituri totale
(+) E. Rezultatul brut (C+D)	(-)
Impozit pe profit /venit	
(+) F. Rezultatul net al exercițiului	(-)

Reglementările contabile românești armonizate (OMFP 3055/2009) preferă formatul contului după natură în *listă*, dar Nota explicativă 4 *Analiza rezultatului din exploatare* cere detalierea acestui rezultat și după *destinație*.

Studiul modului de determinare a rezultatului constituie preambulul analizei rentabilității, al analizei financiare, al diagnosticului financiar și al evaluării întreprinderii. Pornind de la rezultat, se definește capacitatea de autofinanțare a întreprinderii, autofinanțarea și conceptul de cash - flow, care sunt la originea conceptului de *flux de trezorerie*.

Analiza structurală a contului de profit și pierdere. soldurile intermediare de gestiune

Contul de profit și pierdere:

Face parte din situațiile financiare de închidere a exercițiului financiar, este un document contabil de sinteză, ce prezintă rezultatul activității întreprinderii și astfel măsoară performanțele firmei în cursul unei perioade de gestiune. În calitate de componentă a situațiilor financiare contul de profit și pierdere prezintă un dublu interes:

Există două forme de prezentare

1) După conținutul informațional se distinge:	<ul style="list-style-type: none">• contul de profit și pierdere cu prezentarea veniturilor și cheltuielilor după natura lor;• cont de profit și pierdere cu prezentarea după destinație a cheltuielilor de exploatare.
2) După forma de prezentare deosebim:	<ul style="list-style-type: none">• sub formă de listă (vertical) se prezintă formarea din treaptă în treaptă a rezultatului exercițiului,• sub formă de cont (tablou bilateral) unde, în partea stângă,

se prezintă cheltuielile și profitul, iar, în partea dreaptă, veniturile și pierderile.

Aceste modele sunt recomandate de Directiva a IV-a a Uniunii Europene.

A. Contul de profit și pierdere - format listă - după natura cheltuielilor

1. Mărimea netă a cifrei de afaceri
2. Variația stocurilor de produse finite și lucrări în curs de execuție
3. Lucrări efectuate de întreprindere, pentru sine, înregistrate în activ
4. Alte venituri din exploatare
5. a) Cheltuieli cu materiile prime și materiale consumabile
b) Alte cheltuieli externe
6. Cheltuieli de personal:
a) Salarii și alte drepturi de personal

b) Cheltuieli sociale, cu menționarea separată a celor care acoperă pensiile
7. a) Corectările de valoare privind cheltuielile de constituire, imobilizările corporale și necorporale
b) Corectările de valoare privind elementele activului circulant, în măsura în care ele depășesc corectările normale de valoare în cadrul întreprinderii
8. Alte cheltuieli de exploatare
9. Venituri care provin din participații, cu menționarea separată a celor ce provin de la întreprinderile legate.
10. Venituri care provin din alte valori mobiliare și din alte creanțe ale activului imobilizat, cu menționarea separată a celor ce provin de la întreprinderile legate
11. Alte dobânzi și venituri asimilate, cu menționarea separată a celor ce provin de la întreprinderile legate
12. Corectările de valoare privind imobilizările financiare și valorile mobiliare aparținând activului circulant
13. Dobânzi și cheltuieli asimilate, cu menționarea separată a celor ce vizează întreprinderile legate
14. Impozitul asupra rezultatului care provine din activitățile ordinare
15. Rezultatul care provine din activități ordinare, după impozitare
16. Venituri extraordinare
17. Cheltuieli extraordinare
18. Rezultatul extraordinar
19. Impozitul asupra rezultatului extraordinar
20. Alte impozite care nu figurează în posturile anterioare
21. Rezultatul exercițiului

B. Contul de profit și pierdere - format cont - după natura cheltuielilor

Cheltuieli	Sume	Venituri	Sume
1. Reducerea stocului de produse finite și lucrări în curs		1. Mărimea netă a cifrei de afaceri	
2. a) Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile		2. Creșterea stocurilor de produse finite și lucrări în curs	
b) Alte cheltuieli externe		3. Lucrări efectuate de întreprinderi pentru sine și capitalizate	
3. Cheltuieli cu personalul		4. Alte venituri de exploatare	
a) Salarii		5. Venituri care provin din participații, cu menționarea separată a celor ce provin de la întreprinderile asociate	
b) Cheltuieli sociale cu menționarea separată a celor care acoperă pensiile		6. Venituri ce provin din alte valori mobiliare și din alte creanțe ale activului imobilizat, cu menționarea	

4. a) Corectările de valoare privind cheltuielile de constituire, imobilizări		7. Alte dobânzi și venituri asimilate, cu menționarea separată a celor ce provin de la întreprinderile asociate	
b) Corectările de valoare privind elementele activului circulant		REZULTATUL CE PROVINE DIN ACTIVITĂȚILE CURENTE, DUPĂ IMPOZITARE (PIERDERE)	
5. Alte cheltuieli de exploatare		8. Venituri extraordinare	
6. Corectările de valoare privind imobilizările financiare și valorile			
7. Dobânzi și cheltuieli asimilate, cu menționarea separată a celor ce provin de			
8. Dobânzi și cheltuieli asimilate, cu menționarea separată a celor ce provin de			
9. Dobânzi și cheltuieli asimilate, cu menționarea separată a celor ce provin de			
10. Impozitul asupra rezultatului care provine din activitățile curente			
11. REZULTATUL CE PROVINE DIN ACTIVITĂȚILE CURENTE, DUPĂ			
12. Cheltuieli extraordinare			
13. Impozitul asupra rezultatului extraordinar			
14. Alte impozite ce nu figurează la posturile anterioare			
REZULTATUL EXERCIȚIULUI (PROFIT)		REZULTATUL EXERCIȚIULUI (PIERDERE)	

Soldurile intermediare de gestiune:

Structura contului de profit și pierdere pe cele trei tipuri de activități permite calcularea unor solduri de acumulari bănești potențiale, destinate să îndeplinească o anumită funcție de remunerare a factorilor de producție și de finanțare a activității viitoare, denumite solduri intermediare de gestiune (SIG).

Realizarea acestui obiectiv presupune o tratare prealabilă a contului de profit și pierdere pentru a pune în evidență: modul de funcționare și rentabilitatea întreprinderii ca marjă comercială, producție a exercițiului, valoare adăugată, excedent brut de exploatare, rezultat al exploatării, rezultat curent și rezultat net al exercițiului.

Tabloul Soldurilor Intermediare de Gestiune

Nr. crt.	Elemente de calcul	Poziția în CPP
1	Venituri din vânzarea mărfurilor (ct 707)	03
2	Cheltuieli privind mărfurile (ct 607)	14
3	Marja comercială (1-2)	
4	Producția vândută (ct 701 - 706 +708)	02
5	Variația stocurilor (ct 711 +/-)	06/07
6	Producția imobilizată (ct 721 + 722)	08
7	Producția exercițiului (4 +5+6)	
8	Consumuri intermediare inclusiv cheltuieli provenite de la terți (gr.60, exclusiv 607, gr.61, gr.62, exclusiv 621)	11+12+13+24
9	Valoarea adăugată (3+7-8)	
10	Venituri din subvenții de exploatare (7411)	05
11	Cheltuieli cu impozitele și taxele (gr.63)	26
12	Cheltuieli cu personalul (gr 64 +621)	15
13	Excedentul (deficitul) brut din exploatare (9+10-11-12)	
14	Alte venituri din exploatare și venituri din provizioane	09+20+23+31

15	Alte cheltuieli din exploatare	24
16	Cheltuieli cu amortizarea și provizioanele	18+21+29
17	Rezultatul din exploatare (13+14-15-16)	
18	Venituri financiare	42
19	Cheltuieli financiare	49
20	Rezultatul curent (17+18-19)	
21	Venituri extraordinare	54
22	Cheltuieli extraordinare	55
23	Rezultatul extraordinar (21-22)	
24	Rezultatul brut al exercițiului (20+23)	
25	Impozitul pe profit	62
26	Rezultatul net al exercițiului (24-25)	

Soldurile intermediare de gestiune reprezintă, de fapt, etape succesive în formarea rezultatului final. Construcția indicatorilor se realizează în cascadă pornind de la cel mai cuprinzător (producția exercițiului+marja comercială) și încheind cu cel mai sintetic (rezultatul net al exercițiului).

Fiecare sold intermediar de gestiune reflectă rezultatul gestiunii financiare la treaptă respectivă de acumulare.

Marja comercială (Mc):

- se referă la activitatea comercială desfășurată de agentul economic, de distribuție sau la partea pur comercială a întreprinderilor producătoare;
- devine mai semnificativă ca informație în activitatea de analiză și gestionare cu cât ea este determinată mai detaliat, respectiv pe produse sau grupe de produse. Este denumită și marjă brută și se exprimă adesea ca procent din cifra de afaceri (volumul vânzărilor).

<ul style="list-style-type: none"> • Venituri din vânzarea mărfurilor - Cheltuieli privind mărfurile vândute
= Marja comercială

Producția exercițiului (Pe):

- se calculează, de către întreprinderile industriale. Include valoarea bunurilor și serviciilor „fabricate” de întreprindere pentru a fi vândute, stocate sau utilizate pentru nevoile proprii.
- cuprinde trei elemente: producția vândută, producția stocată (variația stocurilor) și producția imobilizată.

<ul style="list-style-type: none"> • Producția vândută + Variația producției stocate + Producția imobilizată
= Producția exercițiului

Nefiind un sold intermediar de gestiune, ci un post al contului de rezultate, *cifra de afaceri* reprezintă un indicator global al vânzărilor, din activitatea de distribuție și cea de producție (obținut prin însumarea vânzărilor de mărfuri și a producției vândute).

Valoarea adăugată (Va):

- Reprezintă plusul de valoare (bogăție) obținut peste consumurile intermediare provenite de la terți.
- Permite aprecierea contribuției întreprinderii la crearea produsului intern, evidențiază și gradul de integrare pe verticală.

La nivel microeconomic, valoarea adăugată este un indicator ce permite măsurarea puterii economice a întreprinderii, ce se poate determina prin două procedee:

- *ca diferență între producția exercițiului* (obținută prin raportarea marjei comerciale la producția exercițiului) și *consumurile de bunuri și servicii furnizate de la terți (consumurile intermediare)* pentru producția respectivă.

<ul style="list-style-type: none"> • Producția exercițiului + Marja comercială - Consumuri intermediare (Cheltuieli cu materii prime, materiale și cheltuieli cu lucrări și servicii executate

de terți)

= **Valoarea adăugată**

- prin adăugarea elementelor ce compun valoarea adăugată respectiv remunerațiile tuturor factorilor ce participă la procesul producției, inclusiv a statului, cât și autofinanțarea întreprinderii, respectiv, cheltuielile de personal, cheltuieli financiare, impozitele, taxele și vărsămintele asimilate, legate de activitatea întreprinderii, cheltuielile cu amortismentele, impozitul pe profit, partea de rezultat trecut la rezerve, alte elemente de valoare adăugată.

• Cheltuieli cu personalul + Impozite și taxe + Dobânzi + Amortizare + Dividende + Profit reinvestit
= Valoarea adăugată

Excedentul brut al exploatării (EBE):

- corespunde rezultatului economic al întreprinderii generat de operațiile de exploatare independent de politica financiară, politica de amortizare și de provizioane constituite, fapt ce determină să fie considerat ca indicator esențial în analizele de gestiune și în efectuarea analizelor comparative între întreprinderi.

Rolul excedentului brut al exploatării, poate fi urmărit sub trei aspecte:

- este o măsură a performanțelor economice ale întreprinderii. Un EBE suficient de mare va permite întreprinderii reînnoirea imobilizărilor sale prin amortizări, acoperirea riscurilor din provizioanele constituite și asigurarea finanțării sale care antrenează cheltuieli financiare, iar diferența va fi distribuită statului (impozit pe profit), acționarilor (dividende) și/sau conservată prin autofinanțare.
- este independent de politica financiară, de politica de investiții (nu ține cont de deciziile întreprinderii privind modalitățile de calcul a amortizării), de politica de dividend (deciziile întreprinderii privind repartizarea profitului net), de politica fiscală și de elementele extraordinare (nu ia în calcul impozitul pe profit și rezultatul extraordinar)
- reprezintă o resursă financiară fundamentală pentru întreprindere.

EBE constituie primul nivel al analizei privind formarea trezoreriei globale a întreprinderii, deci punctul de pornire în tabloul fluxurilor de trezorerie.

EBE se calculează prin două metode:

- *Metoda substractivă:*

• Valoarea adăugată + Subvenții pentru exploatare - Impozite, taxe și vărsăminte asimilate - Cheltuieli cu personalul
= Excedentul brut al exploatării

- *Metoda aditivă:*

• Rezultatul exploatării + Cheltuieli cu amortizarea și provizioanele aferente exploatării + Alte cheltuieli de exploatare - Venituri din provizioane privind exploatarea
- Alte venituri din exploatare
= Excedentul brut al exploatării

Rezultatul exploatării (Re):

- Evaluează rentabilitatea economică a unei întreprinderi și corespunde activității normale și curente a întreprinderii, include și operațiunile efectuate în exercițiile anterioare dar aferente exercițiului curent. Nu este luată în calcul activitatea corespunzătoare operațiilor financiare și extraordinare.
- Permite compararea performanțelor întreprinderilor ce au politici financiare diferite.
- Cunoaște două modalități de calcul:
- ca diferență dintre totalul veniturilor din exploatare (V_e) și totalul cheltuielilor din exploatare (C_e)

<ul style="list-style-type: none"> • Venituri din exploatare - Cheltuieli din exploatare
= Rezultatul exploatării

Această relație de calcul fundamentează strategii și politici pe care le adoptă managementul întreprinderii pentru a ameliora rezultatul său. Variantele posibile sunt: majorarea veniturilor sau diminuarea cheltuielilor, în condițiile menținerii constante a celuilalt factor; sporirea ambelor componente cu respectarea restricției ca ritmul creșterii veniturilor să devanseze ritmul de creștere al cheltuielilor.

- pornind de la mărimea EBE:

<ul style="list-style-type: none"> • Excedent brut din exploatare
+ Alte venituri din exploatare
- Alte venituri din provizioane
- Cheltuieli cu amortizările și provizioanele
- Alte cheltuieli de exploatare
= Rezultatul exploatării

Rezultatul curent (Re):

- Reprezintă rezultatul tuturor operațiilor curente, obișnuite ale întreprinderii, fiind determinat atât de rezultatul exploatării curente, cât și de cel al activității financiare, permițând și aprecierea impactului politicii financiare a întreprinderii asupra rentabilității.

<ul style="list-style-type: none"> • Rezultatul exploatării
+ Venituri financiare
- Cheltuieli financiare
= Rezultatul curent

Rezultatul extraordinar:

- Sintetizează rezultatul concretizat în profit sau pierdere generat de operații de gestiune sau capital cu caracter extraordinar și se calculează astfel:

<ul style="list-style-type: none"> • Venituri extraordinare - Cheltuieli extraordinare
= Rezultatul extraordinar

Mărimea rezultatului extraordinar constituie o informație importantă, în special pentru potențialii investitori.

Rezultatul net al exercițiului (Rn)

- Exprimă, în mărimi absolute, rentabilitatea netă sau pierderile aferente activității întreprinderii, după deducerea din veniturile totale a cheltuielilor totale și a impozitului pe profit.

<ul style="list-style-type: none"> • Rezultatul curent (+/-) • Rezultatul extraordinar (+/-)
- Cheltuieli cu impozitul de profit (ct. 691)
= Rezultatul net al exercițiului (+/-)

Rezultatul net al exercițiului este mărimea care urmează să fie supusă deciziei de repartizare de către adunarea generală a acționarilor sau asociaților, după caz.